

ku.remissvar@regeringskansliet.se
Kopia till: ku.csm@regeringskansliet.se
Diarienummer Ku2020/01900

2021-02-15 Regionstyrelsens arbetsutskott

Svar på remiss från Institutet för språk och folkminnen (Isof) om Förslag till handlingsprogram för bevarande av de nationella minoritetsspråken

Sammanfattning

Region Dalarna har givits möjlighet att lämna svar på remiss från Institutet för språk och folkminnen om Handlingsprogram för bevarande av de nationella minoritetsspråken finska, jiddisch, meänkieli och romska. Region Dalarna ser positivt på att främja möjligheterna för de nationella minoritetsspråken att revitaliseras och fortsätta som levande språk i Sverige. Region Dalarna har också givits möjlighet att svara på remiss från Sametinget om Förslag till handlingsprogram för bevarande av de samiska språken, vilket medför likalydande remissvar från Region Dalarna i det fall där åtgärdsförslagen läggs fram i båda handlingsprogrammen.

Handlingsprogram för bevarande av de nationella minoritetsspråken finska, jiddisch, meänkieli och romska omfattar flertalet åtgärdsområden, där Region Dalarna yttrar sig om följande:

- Informationsportal samt framtagande av webbutbildning för offentliganställda
- Inrättande av språkresurscentrum på kommunal eller regional nivå
- Bidrag för korttidsstudier samt riktade anslag till studieförbund och folkhögskolor
- Uppdragsutbildningar av översättare i romska, meänkieli och jiddisch samt fastställda ramavtal
- Stärkt föräldrastöd
- Statligt finansierade resursbibliotek för de nationella minoritetsspråken enligt Kungliga bibliotekets förslag

Region Dalarna förordar dessutom ytterligare medel till Kultursamverkansmodellen för att stärka kulturaktiviteter riktade mot Sveriges nationella minoriteter.

Region Dalarna ser att förslaget leder till ökade kostnader för regionen, det vill säga finansieringsprincipen ska gälla.

Åtgärdsförslag

1.1 Ökad kunskap i samhället och den offentliga sektorn

Region Dalarna delar bilden som handlingsprogrammet beskriver om att kunskapen om de nationella minoriteterna och de nationella minoritetsspråken behöver öka både bland allmänhet och även i offentlig sektor och sålunda tillstyrker åtgärdsförslagen om en nationell informationsportal samt framtagande av en obligatorisk webbutbildning för offentliganställda.

2.2 Inrättande av språkresurscentrum på kommunal eller regional nivå

Region Dalarna tillstyrker åtgärdsförslag att kommuner, kommunala samverkansorgan eller regioner efter ansökan tilldelas statliga medel för att etablera och driva språkresurscentrum på lokal eller regional nivå. Detta kan anpassas efter de behov och intressen som finns lokalt och regionalt, vilket exempelvis skulle kunna möta behovet av språkkompetens bland vård- och omsorgsyrken.

4.1 Folkbildning

Region Dalarna delar bilden som handlingsprogrammet beskriver om att folkbildningen har stor potential att vara en resurs för språkbärandas behov av utbildning och förkovran i språken.

Region Dalarna tillstyrker åtgärdsförslaget att regeringen inrättar ett bidrag för korttidsstudier enligt Sametingets modell, och som gäller övriga nationella minoritetsspråk.

Region Dalarna tillstyrker åtgärdsförslaget att regeringen inrättar riktade anslag som Folkbildningsrådet delar ut till studieförbund och folkhögskolor för att erbjuda språkkurser i de nationella minoritetsspråken.

4.2 Språken i yrkeslivet

Region Dalarna tillstyrker åtgärdsförslaget att Stockholms universitet ges i uppdrag att undersöka förutsättningarna för att arrangera uppdragsutbildningar av översättare i romska, meänkieli och jiddisch.

Region Dalarna tillstyrker åtgärdsförslaget att Kammarkollegiet eller annan lämplig myndighet får i uppdrag att upphandla översättare i de nationella minoritetsspråken på statlig nivå och lägga fast ramavtal för dessa översättningstjänster.

5. Kultur bär språk – språk bär kultur

Region Dalarna förordar ytterligare medel till Kultursamverkansmodellen för att stärka kulturaktiviteter riktade mot Sveriges nationella minoriteter

Avsnitten 5.1, 5.4 och 5.5 berör i högsta grad regional konsulentverksamhet som ingår i Kultursamverkansmodellen*, och därmed finansieras av både regionala och statliga medel. Att tillföra mer medel till modellen samtidigt som uppdraget kring nationella minoriteter förtydligas vore en effektiv väg framåt för att stärka kulturaktiviteter riktade mot de nationella minoriteterna.

Kulturrådet ansvarar sedan något år tillbaka för ett nätverk där regionerna deltar och utbyter erfarenheter och idéer. Detta är ett forum där regioner och stat tillsammans, i dialog med representanter för de nationella minoriteterna, kan utveckla stöd, dialog och metoder för att främja de nationella minoriteternas kulturella identitet. Att Kulturrådet fortsätter arbeta enligt denna modell är ett bra, billigt och ett effektivt sätt för att stärka minoritetspolitiken.

*I förordningen för kultursamverkansmodellen uttrycks att regioner som ingår i modellen ska bedriva verksamhet för att främja en god tillgång av

1. professionell teater-, dans- och musikverksamhet, 2. museiverksamhet, 3. biblioteksverksamhet och läs- och litteraturfrämjande verksamhet, 4. konst- och kulturfrämjande verksamhet, 5. regional enskild arkivverksamhet, 6. filmkulturell verksamhet, och 7. främjande av hemslöjd.

5. 1 Stärkt föräldrastöd genom Språkstödspaket och Bokstart

Region Dalarna ser positiv på arbetet med läsfrämjande insatser såsom Bokstart och Språkslingan, som kan bidra till språkutveckling hos barn. En utveckling av dessa insatser är önskvärt att genomföra för samiskan och de övriga nationella minoritetsspråken, för att påtala de specifika behov dessa språk har exempelvis kring revitalisering. Ökad information till blivande och nyblivna föräldrar bör genomföras i syfte att stärka dem att exempelvis välja det egna minoritetsspråket. BHV, regionbibliotek i nära samarbete med folkbiblioteken, Kulturrådet samt representanter från de nationella minoriteterna föreslås kunna bidra med språkstimulerande satsningar.

Region Dalarna ser positiv på medverka till spridning av språkstödspaket , vilket Region Dalarna redan gör idag med samiska och finska bokpaket i samarbete med BVC, Länsbibliotek Dalarna och folkbiblioteken. Denna insats kan vara ett led i att synliggöra och nå ut med information både till regionens personal och till Sveriges nationella minoriteter.

Positivt att projektet med språkstödspaket ses över samt att ansvaret för innehåll och distribution flyttas över till en statlig myndighet. Troligen skulle samrådsförfarandet med de nationella minoriteterna i projekt som språkstödspaket och Bokstart betydligt underlättas, ifall att det sker på nationell nivå.

5.3 Resursbibliotek

Region Dalarna tillstyrker åtgärdsförslaget på statligt finansierade resursbibliotek för de nationella minoritetsspråken inrättas enligt Kungliga bibliotekets förslag. Förslaget med statligt finansierade resursbibliotek för de nationella minoritetsspråken är oerhört viktigt. Även arbetet med att tillgängliggöra medier på olika sätt i olika format på resursbiblioteken är av stor betydelse.

.....

Ulf Berg
Ordförande Regionstyrelsen